

Sirküler Tarihi : 29/08/2022

Sirküler No : 2022/119

7147 SAYILI YENİ VARLIK BARIŞI KANUNU

(1 No.lu Tebliğ – R.G. Tarihi:09.08.2022)

İÇİNDEKİLER

1. YASAL DÜZENLEME	2
2. VARLIK BARIŞI UYGULAMASI.....	3
2.1. Yurt Dışı Varlık Barışı Uygulaması.....	4
2.1.1.Kapsam ve Bildirim.....	4
2.1.2.Bildirilen Varlıklar Üzerinden Ödenmesi Gereken Vergi	5
2.1.3.Bildirilen Varlıklar Üzerinden Ödenmesi Gereken Verginin İadesi.....	6
2.1.4.Varlıkların Türkiye'ye Getirilmesi.....	6
2.2. Yurt İçi Varlık Barışı Uygulaması.....	7
2.2.1.Kapsam ve Vergi Dairesine Beyan.....	7
2.2.2.Ödenmesi Gereken Vergi	8
3. VARLIK BARIŞINDA BULUNMANIN SAĞLADIĞI VERGİ KORUMASI/AVANTAJI.....	8
4. VARLIKLARIN YASAL DEFTER KAYITLARINA İNTİKAL ETTİRİLMESİ VE VERGİSEL ETKİLERİ	9
4.1. Varlıkların Kayda Alınması	9
4.2. Kayda Alınan Varlıklara İlişkin Varlıkların ve Fonun İşletmeden Çekilişi Halinde Vergileme	9
4.3. Tapu Harcı Uygulaması.....	10
4.4. Elden Çıkarma Sayılmaması.....	10
4.5. Gelir, Gider ve Amortisman Uygulaması.....	10
5. VARLIKLARIN BİLDİRİM/BEYAN DEĞERİ.....	10

1. YASAL DÜZENLEME

Yayımlı tarihinde (5.7.2022) yürürlüğe giren 7417 sayılı Kanunun 50 nci maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa (KVK) eklenen geçici 15 inci maddenin 1 ila 12 nci fıkralarında yeni bir Varlık Barışı düzenlemesi yapılmıştır.

Düzenlemeye ilişkin yasal hükümler aşağıdaki gibidir:

“GEÇİCİ MADDE 15- (1) Gerçek veya tüzel kişilerce, yurt dışında bulunan; para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları 31/3/2023 tarihine kadar banka veya aracı kurumlara bildirilir.

(2) Birinci fıkra kapsamına giren varlıklar, yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan ve bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan kredilerin en geç 31/3/2023 tarihine kadar kapatılmasında kullanılabilir. Bu takdirde, defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla, borcun ödenmesinde kullanılan varlıklar için Türkiye’ye getirilme şartı aranmaksızın bu madde hükümlerinden yararlanılır.

(3) Bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan sermaye avanslarının, yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce Türkiye’ye getirilmek suretiyle karşılanmış olması hâlinde, söz konusu avansların en geç 31/3/2023 tarihine kadar defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla bu madde hükümlerinden yararlanılır.

(4) Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye’de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar, 31/3/2023 tarihine kadar vergi dairelerine beyan edilir.

(5) Birinci ve dördüncü fıkra kapsamında bildirilen veya beyan edilen varlıklar 213 sayılı Kanun uyarınca defter tutan mükellefler tarafından bildirim veya beyan tarihi itibarıyla kanuni defterlere kaydedilir. Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler, bu madde hükümleri uyarınca kanuni defterlerine kaydettikleri kıymetler için pasifte özel fon hesabı açarlar. Bu fon hesabı bildirim veya beyan tarihinden itibaren iki yıl geçmedikçe işletmeden çekilemez, sermayeye ilave dışında başka bir amaçla kullanılamaz, işletmenin tasfiye edilmesi halinde ise vergilendirilmez. Serbest meslek kazanç defteri ile işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler, söz konusu kıymetleri defterlerinde ayrıca gösterirler. Bu varlıklar dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaz ve bildirim veya beyan tarihinden itibaren iki yıl geçmesi koşuluyla vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilir. Gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmayanlar, bu fıkra da yer alan beyan dışındaki diğer şartlar aranmaksızın madde hükümlerinden yararlanabilirler, bunlar tarafından taşınmaz dışındaki varlıkların en geç beyan tarihi itibarıyla banka veya aracı kurumlara yatırılmak suretiyle tevsik edilmesi zorunludur. Dördüncü fıkra kapsamında beyan edilerek işletme kayıtlarına alınacak taşınmazların işletmeye devrine ilişkin tapuda yapılacak işlemlerden, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu uyarınca harç alınmaz, bu taşınmazların işletmeye devri 193 sayılı Kanunun mükerrer 80 inci maddesi uygulamasında elden çıkarma sayılmaz.

(6) Banka ve aracı kurumlar, kendilerine bildirilen varlıklara ilişkin olarak bildirim sahibinden bildirilen varlıkların değeri üzerinden 30/9/2022 tarihine kadar yapılan bildirimler için %1, 1/10/2022 tarihi ila 31/12/2022 tarihi (bu tarih dahil) arasında yapılan bildirimler için %2, 31/3/2023 tarihine kadar yapılan bildirimler için %3 oranında peşin olarak tahsil ettikleri vergiyi, bildirim izleyen ayın on beşinci günü akşamına kadar vergi sorumlusu sıfatıyla bir beyanname ile bağlı bulunduğu vergi dairesine beyan eder ve aynı sürede öderler. Şu kadar ki vergi oranı; bildirilen varlıkların, Türkiye’deki banka ya da aracı kurumlarda açılan hesaplara transfer edildiği veya yurt dışından getirilerek bu hesaplara yatırıldığı tarihten itibaren en az bir yıl süreyle tutulması halinde %0 olarak uygulanır. Bu takdirde, banka ve aracı kurumlar tarafından bildirim esnasında tahsil edilerek vergi dairesine ödenen vergi, bildirim sahibinin ilgili vergi dairesine başvurusu üzerine iade edilir.

(7) Vergi dairelerine beyan edilen varlıkların değeri üzerinden %3 oranında vergi tarh edilir ve bu vergi, tarhiyatın yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar ödenir. Bu fıkra ve altıncı fıkra göre ödenen vergi, hiçbir suretle gider yazılamaz ve başka bir vergiden mahsup edilemez.

(8) Bildirim ve beyana konu edilen varlıklarla ilgili olarak 213 sayılı Kanunun amortismanlara ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bu varlıkların elden çıkarılmasından doğan zararlar, gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından gider veya indirim olarak kabul edilmez.

(9) Bildirilen veya beyan edilen varlıklara isabet eden tutarlara ilişkin hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmaz. Diğer nedenlerle başlayan vergi incelemeleri ile takdir komisyonu kararları sonucu bulunan matrah farkının madde kapsamında bildirilen veya beyan edilen varlıklar nedeniyle ortaya çıktığının tespiti ve bildirilen veya beyan edilen varlık tutarının, bulunan matrah farkına eşit ya da fazla olması durumunda matrah farkına ilişkin tarhiyat yapılmaz. Bulunan matrah farkının, bildirilen veya beyan edilen varlıklar nedeniyle ortaya çıktığının tespitine rağmen söz konusu varlık tutarlarından büyük olması durumunda sadece aradaki fark tutar üzerinden vergi tarhiyatı yapılır. Vergi incelemesi veya takdir komisyonu kararları sonucunda bildirim veya beyana konu edilen varlıklar dışındaki nedenlerle matrah farkı tespit edilmesi durumunda, bu madde kapsamında bildirilen veya beyan edilen tutarlar, bulunan matrah farkından mahsup edilmeksizin tarhiyat yapılır.

(10) Birinci fıkra uyarınca bildirildiği halde, bildirilen varlıkların, bildirim yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde Türkiye'ye getirilmemesi veya Türkiye'deki banka ya da aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmemesi ile bildirilen veya beyan edilen tutarlara ilişkin tarh edilen vergilerin süresinde ödenmemesi ve bu maddede yer alan diğer şartların yerine getirilmemesi hallerinde dokuzuncu fıkra hükmünden yararlanılamaz. Vergi incelemesine başlanılan veya takdir komisyonuna sevk edilen tarihten sonra bu madde kapsamında yapılan bildirim ve beyanlar dolayısıyla söz konusu inceleme veya takdir komisyonu kararları sonucunda yapılacak tarhiyatlar için de dokuzuncu fıkra hükmü uygulanmaz. Tahakkuk eden verginin vadesinde ödenmemesi vergi aslının gecikme zammı ile birlikte 6183 sayılı Kanun uyarınca takip ve tahsiline engel teşkil etmez. Tahsil edilmiş olan vergiler red ve iade edilmez.

(11) Bildirim ve beyan süresi sona erdikten sonra bildirim veya beyanlara ilişkin düzeltme yapılamaz.

(12) Hazine ve Maliye Bakanlığı, madde kapsamına giren varlıkların Türkiye'ye getirilmesi ve bildirim ile işletmeye dâhil edilmelerine ilişkin hususları, bildirim ve beyana esas şekli ile maddenin uygulanmasında kullanılacak bilgi ve belgeler ile iade işlemlerine ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

(13) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yapılan değişiklik hükmü, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce sermaye artırımını yapan veya ilk defa kurulan şirketler için 2022 yılı hesap dönemi dahil olmak üzere 5 hesap dönemi için uygulanır.”

2. VARLIK BARIŞI UYGULAMASI

Yeni Varlık Barışı düzenlemesi de özü itibarıyla önceki düzenlemelerle aynıdır, yani bu düzenlemede de yurt dışındaki varlıkların Türkiye'ye getirilmesi veya yurt içindeki kayıt dışı varlıkların kayda alınması halinde vergisel koruma sağlanmakta, başka bir ifade ile vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacağı güvencesi verilmektedir.

Önceki düzenlemeden önemli farklar da vardır. Bu farklar özetle, bu defa uygulamadan yararlanmak için %1-%3 arasında bir vergi ödeme yükümlülüğünün getirilmesi ile bulunan matrah farkından beyan/bildirilen varlıkların nasıl mahsup edileceğine, yani hangi durumlarda vergi tarhiyatı yapılmayacağına ilişkin öncekine nazaran daha belirgin bir düzenlemenin yapılmış olmasıdır.

Ayrıca yine önemli bir fark, varlık barışı nedeniyle oluşan fonların 2 yıldan önce işletmeden çekilmesi halinde vergileme yapılacağına ilişkin hükümdür.

Bu defa Cumhurbaşkanına süreleri uzatma yetkisi verilmemiştir. Kanunda yer alan süreler uzama olasılığı bulunmayan nihai sürelerdir.

Varlık Barışı kapsamına giren varlıkların Türkiye'ye getirilmesi ve bildirim ile işletmeye dâhil edilmelerine ilişkin hususları, bildirim ve beyana esas şekli ile varlık barışı uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı (Bakanlık) yetkili kılınmıştır.

Bakanlık yeni Varlık Barışı uygulamasına ilişkin usul ve esasları 9/8/2022 tarihli ve 31918 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile belirlemiştir.

Aşağıdaki bölümlerde, yeni Varlık Barışı düzenlemesinin detayları Tebliğde belirlenen usul ve esaslar da dikkate alınarak açıklanmış bulunmaktadır.

2.1. Yurt Dışı Varlık Barışı Uygulaması

2.1.1. Kapsam ve Bildirim

Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını, 31.3.2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) bankalara veya aracı kurumlara bildiren gerçek ve tüzel kişiler söz konusu varlıkları serbestçe tasarruf edebilirler.

Gerçek ve tüzel kişilerce, yurt dışında bulunan söz konusu varlıklar, 5/7/2022 tarihinden 31/3/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil), Tebliğ eki Ek-1'de yer alan form ile bankalara veya (menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarına münhasır olmak üzere) aracı kurumlara bildirilebilecektir.

Gerçek ve tüzel kişilerce, yurt dışı varlık barışına ilişkin olarak vergi dairelerine herhangi bir bildirimde bulunulmasına gerek yoktur.

Gerçek ve tüzel kişilerce bu kapsamda banka/aracı kurumlara yapılacak bildirimlerin, yetkili kılınmış vekiller veya kanuni temsilciler tarafından da yapılabilmesi mümkündür.

Gerçek ve tüzel kişilerce, yurt dışında bulunan varlıklar için tek bir bildirim verilmesi esastır. Ancak, maddenin uygulamasında bildirimin yapıldığı her ay farklı bir vergilendirme dönemi olarak kabul edildiğinden, 31/3/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) birden fazla bildirimde (düzeltme amacıyla yapılan bildirimler dâhil) bulunulması mümkündür.

- Bildirimde bulunulduktan sonra aynı ay içerisinde, yapılan hataların düzeltilmesi amacıyla ya da bildirime konu edilen varlıkları azaltıcı ya da artırıcı yeni bir bildirimde bulunulmak istenilmesi halinde, ilk bildirimin düzeltilmesi gerekmektedir. Bu şekilde ilk bildirime konu varlıkların azaltılması yönünde yapılacak düzeltmelerde, başlangıçta peşin olarak ödenen verginin azaltılan tutara isabet eden kısmı, banka ve aracı kurum tarafından bildirim sahibine iade edilebilecektir.
- Bildirimde bulunulduktan sonraki aylarda, yapılan hataların düzeltilmesi amacıyla ya da bildirime konu edilen varlıkları azaltıcı bir bildirimde bulunulmak istenilmesi halinde de önceki bildirimin düzeltilmesi gerekmektedir. Bu durumda, banka ve aracı kurumlarca Ek-2'de yer alan beyanname ile vergi dairesine bildirilen varlıklara ilişkin düzeltme talebinin banka ve aracı kurum aracılığıyla yapılması esastır.
- Bildirimde bulunulduktan sonraki aylarda, bildirime konu edilen varlıkları artırıcı bir bildirimde bulunulmak istenilmesi halinde ise önceki bildirimin düzeltilmesi söz konusu olmayacak, ilave olarak bildirilmek istenilen varlıklar için yeni bir bildirim yapılacaktır.
- Düzeltme kapsamı dışında verilen tüm bildirimler yeni bir bildirim olarak kabul edilecek ve önceki bildirimle ilişkilendirilmeyecektir.

Bu kapsamda bildirim konu edilecek yurt dışındaki varlıkların bildirim tarihinden itibaren 3 ay içerisinde Türkiye'ye getirilmesi veya Türkiye'deki banka veya aracı kurumlarda mevcut ya da yeni açılan bir hesaba transfer edilmesi gerekmektedir.

Yurt dışında mevcut ancak kapsama girmeyen varlıkların (taşınmazlar gibi) kapsamdaki varlıklara dönüştürülerek bu Kanun kapsamında Türkiye'ye getirilmesi ve Kanun hükümlerinden yararlanılması mümkündür.

Bildirilen ve yurt dışında bulunan varlıklar, yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan ve 5.7.2022 tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan kredilerin en geç 31.3.2023 tarihine kadar kapatılmasında kullanılabilir. Bu takdirde, defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla, borcun ödenmesinde kullanılan varlıklar için Türkiye'ye getirilme şartı aranmaksızın varlık barışı hükümlerinden yararlanır.

Yine 5.7.2022 tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan sermaye avanslarının, yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce Türkiye'ye getirilmek suretiyle karşılanmış olması hâlinde, söz konusu avansların en geç 31.3.2023 tarihine kadar defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla varlık barışı hükümlerinden yararlanılması mümkündür.

Yukarıda belirtildiği şekilde, yurt dışı kredilerin ve sermaye avanslarının kapatılmasında kullanılan varlıkların da banka ve aracı kurumlara bildirilmesi gerekmektedir.

Varlıklara belli bir tarih itibarıyla sahip olma ve bunu tevsik etme şartı bulunmamaktadır. Dolayısıyla varlıklara kanunun yayımından önceki veya sonraki bir tarihte sahip olunmuş olması yararlanmaya engel değildir. Ancak kapsama giren varlıkları 31.3.2023 tarihinden önce yetkili kuruluşlarca düzenlenen bir vekalet veya temsil sözleşmesine istinaden değerlendirmeye yetkili olanların, bu tarih itibarıyla sahip oldukları ve yurt dışında bulunan varlıklarının şirket adına bildirimini mümkündür.

2.1.2. Bildirilen Varlıklar Üzerinden Ödenmesi Gereken Vergi

Gerçek ve tüzel kişiler, yurt dışında bulunan varlıkları iki nüsha olarak hazırlayacakları Tebliğ eki Ek-1'de yer alan form ile bankalara veya aracı kurumlara bildireceklerdir.

Önceki düzenlemeden farklı olarak bu defa banka ve aracı kurumlar, kendilerine bildirilen varlıklara ilişkin olarak bildirim sahiplerinden vergi tahsil etmek ve sorumlu sıfatıyla vergi dairesine ödemek zorundadırlar. Yani yurt dışı varlık barışından yararlanmak için vergi ödeme yükümlülüğü getirilmiştir.

Banka ve aracı kurumlar, kendilerine bildirilen varlıklara ilişkin olarak bildirim sahibinden bildirilen varlıkların değeri üzerinden;

- 30/9/2022 tarihine kadar yapılan bildirimler için %1,
- 1/10/2022 tarihi ile 31/12/2022 tarihi (bu tarih dahil) arasında yapılan bildirimler için %2,
- 31/3/2023 tarihine kadar yapılan bildirimler için %3 oranında peşin olarak tahsil ettikleri vergiyi, bildirim izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar vergi sorumlusu sıfatıyla bir beyanname ile bağlı bulunduğu vergi dairesine beyan eder ve aynı sürede öderler.

Ancak, aşağıdaki bölümde açıklanan şartlara uyulması halinde, daha önce ödenen verginin iade edilmesi suretiyle söz konusu vergi oranı %0 (sıfır) olarak dikkate alınır.

2.1.3. **Bildirilen Varlıklar Üzerinden Ödenmesi Gereken Verginin İadesi**

Yurt dışında bulunan ve bildirim konu edilen varlıkların, Türkiye'deki banka ya da aracı kurumlardaki hesaplara transfer edildiği veya yurt dışından getirilerek bu hesaplara yatırıldığı tarihten itibaren en az bir yıl süreyle bu hesaplarda tutulması halinde, bildirilen varlıkların değeri üzerinden uygulanması gereken vergi oranı %0 olarak dikkate alınır.

Bu durumda, banka ve aracı kurumlar tarafından tahsil edilerek vergi sorumlusu sıfatıyla vergi dairesine ödenen vergiler, bildirim sahibinin Tebliğ eki Ek-4'te yer alan form ile düzeltme zamanaşımı süresi içinde vergi dairesine başvurusu üzerine ilgisine iade edilir.

İadeye ilişkin bir yıllık sürenin başlangıcında, bildirim konu edilen varlıkların Türkiye'deki banka ve aracı kurumlarda açılan hesaplara transfer edildiği veya yurt dışından getirilerek bu hesaplara yatırıldığı tarih dikkate alınır.

İade talebinde bulunacak gerçek veya tüzel kişilerin Tebliğ eki Ek-4'te yer alan ve başvuru yaptıkları formlarına, bildirdikleri varlıkların banka ve aracı kurumlara yatırıldığına ve en az bir yıl süreyle bu hesaplarda tutulduğuna dair tevsik edici belgeleri (banka dekontu, hesap cüzdanı, aracı kurum işlem sonuç formu gibi) eklemeleri gerekmektedir. Bu kapsamda başvurular, İteraktif Vergi Dairesi üzerinden elektronik ortamda yapılabileceği gibi ilgili formun elden veya posta yoluyla da ilgili vergi dairesine verilebilmesi mümkündür.

Bildirim sahipleri madde kapsamında nakden iade talebinde bulunabilecekleri gibi, vergi borçları için mahsuben iade talebinde de bulunabilirler. Bu takdirde mahsuben iade talebi, Tebliğ eki Ek-4'te yer alan formun eksiksiz şekilde vergi dairesine verildiği tarih esas alınarak yerine getirilir.

Bildirim konu edilip bu kapsamda banka ve aracı kurumlarda açılan hesaplara transfer edilen veya yatırılan varlıkların, banka ve aracı kurumlarda farklı mevduat, katılım ve yatırım gibi hesaplarda değerlendirilmesi iadeye ilişkin bir yıllık sürenin hesabını etkilemeyecektir.

2.1.4. **Varlıkların Türkiye'ye Getirilmesi**

Bu kapsamda banka/aracı kurumlara bildirilen varlıkların Türkiye'ye getirilmesinden maksat,

- ✓ Para, döviz, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının fiziki olarak Türkiye'ye getirilmesi veya Türkiye'deki banka veya aracı kurumlarda açılacak hesaplara transfer edilmesi,
- ✓ Fiziki olarak Türkiye'ye getirilmesi veya aracı kurumlarda açılacak hesaplara transfer edilmesi mümkün olmayan menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının ise aracı kurumlara bildirilmesidir.

Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının Türkiye'deki banka veya aracı kurumlarda mevcut ya da yeni açılan bir hesaba transfer edilmesi durumunda, banka dekontu veya aracı kurum işlem sonuç formları, varlıkların Türkiye'ye getirilmiş olduğunun tevsikinde kullanılabilir.

31.3.2023 tarihine kadar banka veya aracı kurumlara bildirilmesi kaydıyla, yurt dışında bulunan varlıkların Türkiye'ye fiziki olarak getirilmesi sırasında yapılan deklarasyon/bildirim istinaden Gümrük İdaresinden alınan belgeler, varlıkların Türkiye'ye getirilmiş olduğunun tevsikinde kullanılabilir.

Kapsama giren varlıkların Türkiye'ye getirilmesi nedeniyle, hiçbir suretle vergi incelemesi ve tarhiyatı yapılmayacaktır.

2.2. Yurt İçi Varlık Barışı Uygulaması

2.2.1.Kapsam ve Vergi Dairesine Beyan

Gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri, sahip oldukları ve Türkiye’de bulunan ancak yasal defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlarını, 31.3.2023 tarihine kadar bağlı bulundukları vergi dairelerine elektronik ortamda beyan edebilirler. Kayıt dışı bu varlıklar beyan tarihi itibarıyla kayıtlara alınır.

Görüldüğü üzere yurt dışı varlık barışından farklı olarak yurt içi varlık barışında vergi dairelerine beyan söz konusudur.

Söz konusu beyan, Tebliğ eki Ek-3’te yer alan beyanname ile gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairelerine doğrudan yapılabileceği gibi 340 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda da yapılabilir.

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmayanlar da yurt içi varlık barışından yararlanabilirler. Gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmayanlar, beyan dışındaki diğer şartlar aranmaksızın varlık barışından yararlanabilirler, bunlar tarafından taşınmaz dışındaki varlıkların en geç beyan tarihi itibarıyla banka veya aracı kurumlara yatırılmak suretiyle tevsih edilmesi zorunludur.

Bu durumdakiler defter tutmadıkları için beyan ettikleri varlıkları kayıtlarına almaları söz konusu değildir.

Başka bir ifade ile bu kişiler beyanda bulundukları gerekçesiyle vergi mükellefiyeti tesis ettirmeye zorlanamaz. Tabii ki bu kişilerden işletmeleri nedeniyle sürekli gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis ettirmek zorunda olmayanları anlamak gerekir. Örneğin devamlı olarak yaptığı gayrimenkul ticareti nedeniyle ticari kazanç yönünden mükellefiyet tesis ettirmek zorunda olan kişiler, bu zorunluluğu yerine getirmeyerek yasal defter tutmuyor olsalar bile gelir vergisi mükellefi sayılırlar ve dolayısıyla bunlar gelir vergisi mükellefi olarak yurt içi varlıklarını beyan edip kayda alabilirler.

Kira, alım satım kazancı vs. gelirler nedeniyle defter tutmak zorunda olmayan ve süresiz mükellefiyet kapsamında beyanname vermek zorunda olan ve olmayan kişiler, bu fasıldan, yani gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmayanlar kapsamında yurt içi varlık barışından yararlanabilirler.

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmayanlar için beyanda bulunulacak vergi dairesi, bunların yerleşim yerlerinin bağlı bulunduğu yer vergi daireleridir.

Bilindiği gibi, şahıs şirketleri ile adi ortaklıkların gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmamakta ancak bunlar adına stopaj ve katma değer vergisi yönünden mükellefiyet tesis edilmektedir. Bu kapsamda, şahıs şirketleri ile adi ortaklıklar adına da beyanda bulunulması mümkün bulunmakta olup, beyan edilen varlıklar dolayısıyla şahıs şirketleri ve adi ortaklıklar katma değer vergisi, ortaklar ise gelir veya kurumlar vergisi yönünden vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmaması imkanından faydalanabilecektir.

2.2.2. Ödenmesi Gereken Vergi

Vergi dairelerine beyan edilen varlıkların değeri üzerinden, beyan edildiği tarihe bakılmaksızın %3 oranında vergi tarh edilir ve bu vergi, tarhiyatın yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar ödenmek zorundadır.

1. VARLIK BARIŞINDA BULUNMANIN SAĞLADIĞI VERGİ KORUMASI/AVANTAJI

Yurt dışı varlık barışı kapsamında banka/aracı kurumlara bildirilen, yurtiçi varlık barışı kapsamında vergi dairelerine beyan edilen varlıklara isabet eden tutarlara ilişkin hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmaz.

Bu uygulamadan yararlanabilmek için;

a) Yurt dışında bulunan bildirim konu varlıkların;

- 1) Bildirimin yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde Türkiye'ye getirilmesi ya da Türkiye'deki banka veya aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi,
- 2) Bildirilen varlıklara ilişkin tarh edilen verginin süresinde ödenmesi,
- 3) Bildirime konu edilen varlıkların 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK) uyarınca defter tutan mükelleflerce kanuni defterlere kaydedilmesi, yasal defterlerine kaydettikleri bu kıymetler için pasifte özel fon hesabı açılması (veya kanuni defterlerin ilgili sayfalarında gösterilmesi), bu fon hesabının ve varlıkların iki yıl geçmedikçe işletmeden çekilmemesi ve fon hesabının sermayeye ilave dışında başka bir amaçla kullanılmaması,

b) Türkiye'de bulunan ve beyana konu edilen varlıkların;

- 1) Beyan edilen varlıkların 213 sayılı VUK uyarınca defter tutan mükelleflerce kanuni defterlere kaydedilmesi, yasal defterlerine kaydettikleri bu kıymetler için pasifte özel fon hesabı açılması (veya kanuni defterlerin ilgili sayfalarında gösterilmesi), bu fon hesabının ve varlıkların iki yıl geçmedikçe işletmeden çekilmemesi ve fon hesabının sermayeye ilave dışında başka bir amaçla kullanılmaması,
- 2) Gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olmayanlar tarafından banka veya aracı kurumlardaki hesaplara yatırıldığını (taşınmazlar hariç) gösterir belgelerle tevsik edilmesi,
- 3) Beyan edilen varlıklara ilişkin tarh edilen verginin süresinde ödenmesi, gerekmektedir.

Bildirilen veya beyan edilen varlıklar dışındaki diğer nedenlerle başlayan vergi incelemeleri ile takdir komisyonu kararları sonucu bulunan matrah farkının, varlık barışı kapsamında bildirilen veya beyan edilen varlıklar nedeniyle ortaya çıktığının tespiti ve bildirilen veya beyan edilen varlık tutarının bulunan matrah farkına eşit ya da fazla olması durumunda matrah farkına ilişkin tarhiyat yapılmaz.

Bulunan matrah farkının, bildirilen veya beyan edilen varlıklar nedeniyle ortaya çıktığının tespitine rağmen söz konusu varlık tutarlarından büyük olması durumunda sadece aradaki fark tutar üzerinden vergi tarhiyatı yapılır.

Vergi incelemesi veya takdir komisyonu kararları sonucunda bildirim veya beyana konu edilen varlıklar dışındaki nedenlerle matrah farkı tespit edilmesi durumunda, bu madde kapsamında bildirilen veya beyan edilen tutarlar, bulunan matrah farkından mahsup edilmeksizin tarhiyat yapılır.

Yeni yasal düzenleme ve gerekçede yapılan açıklamalar çerçevesinde, bildirilen/beyan edilen tutarlar beyan dışı bırakılan matrah farkına ilişkinse (yani mükellef bunu inceleme elamanına beyan ederse) vergi inceleme elemanı bu beyanı aksini ispat edemediği sürece dikkat almak zorundadır. Eğer bulunan matrah farkı, kanunda genel ifadelerle belirtilen, gerekçede ise örneklerle netleştirilen, amortisman oranı veya usullerinin yanlış uygulanması, vergiye tabi kazancın hesabında giderlerde hata bulunması, bildirim veya beyanlara konu edilen tutardan daha yüksek tutarda kayıt dışı hasılat elde edildiğine yönelik emarelere rastlanması gibi başka bir nedenden kaynaklanıyorsa, tabii ki bildirilen/beyan edilen tutarlar bu matrah farkından indirilmeyerek tarhiyat önerilecektir.

Bildirim ve beyanların vergi incelemesine başlandıktan veya takdir komisyonuna sevk edildikten sonra yapılmış olması durumunda ise, vergi incelemesi ve takdir komisyonu kararına istinaden bulunan matrah farkları bildirim veya beyana konu edilen tutarlardan mahsup edilmeyecek; dolayısıyla bu halde varlık barışı bir vergi koruması sağlamayacaktır.

2. **VARLIKLARIN YASAL DEFTER KAYITLARINA İNTİKAL ETTİRİLMESİ VE VERGİSEL ETKİLERİ**

4.1. Varlıkların Kayda Alınması

Yurt içi ve yurt dışı varlık barışı kapsamında bildirilen veya beyan edilen varlıklar 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK) uyarınca defter tutan mükellefler tarafından bildirim veya beyan tarihi itibarıyla kanuni defterlere kaydedilir.

Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler, kanuni defterlerine kaydettikleri kıymetler için pasifte özel fon hesabı açarlar. Söz konusu hesap sermayenin cüz'ü addolunur, bildirim veya beyan tarihinden itibaren iki yıl geçmedikçe işletmeden çekilemez, sermayeye ilave dışında başka bir amaçla kullanılamaz, işletmenin tasfiye edilmesi halinde ise vergilendirilmez.

Serbest meslek kazanç defteri ile işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler, söz konusu kıymetleri defterlerinde ayrıca gösterirler.

4.2. Kayda Alınan Varlıklara İlişkin Varlıkların ve Fonun İşletmeden Çekişi Halinde Vergileme

Bildirilen ve beyan edilen varlıklar, dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaz.

Bu varlıkların kayda alınması nedeniyle pasifte oluşan fonların, bildirim veya beyan tarihinden itibaren iki yıl geçmesi koşuluyla vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilmesi mümkündür.

Aynı şekilde bildirim veya beyan edilerek kanuni defterlere kaydedilen varlıklar da, bildirim veya beyan tarihinden itibaren iki yıl geçmesi koşuluyla vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilir.

Fonun ve/veya varlıkların iki yıl geçtikten sonra işletmeden çekişi halinde, gelir/kurumlar vergisi hesaplanmayacağı gibi, kurumlarda kar dağıtım stopajı ve elde eden ortaklar nezdinde kâr payı vergilemesi de yapılmaz.

Fonun ve/veya varlıkların iki yıl geçmeden işletmeden çekişi halinde ise çekilen tutarlar gelir/kurumlar vergisine tabi tutulduktan başka, kurumlarda kâr dağıtım stopajı ve gelir vergisi beyanına da konu edilir.

Bununla birlikte bu iki yıllık süre kısıtlaması, kayıtlara alınan varlıkların işletmeden çekiş dışında serbestçe tasarrufuna engel değildir.

4.3. **Tapu Harcı Uygulaması**

Yurt içi varlık barışı kapsamında beyan edilerek işletme kayıtlarına alınan taşınmazların işletmeye devrine ilişkin tapuda yapılacak işlemlerden, 492 sayılı Harçlar Kanunu uyarınca harç alınmaz.

4.4. Elden Çıkarma Sayılmaması

Yurt içi varlık barışı kapsamında beyan edilerek işletme kayıtlarına alınan taşınmazların işletmeye devri 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 80 inci maddesi uygulamasında elden çıkarma sayılmaz. Dolayısıyla bu taşınmazları işletmeye koyan kişilere yönelik bir gelir vergilemesi yapılmaz.

4.5. Gelir, Gider ve Amortisman Uygulaması

Bildirim ve beyana konu edilen varlıklarla ilgili olarak 213 sayılı VUK'un amortismanlara ilişkin hükümleri uygulanmaz. Yani bu varlıklar üzerinden amortisman ayrılamaz.

Bildirilen veya beyan edilen varlıkların bildirilen/beyan edilen değerleri "maliyet" olarak kabul edilir, ancak bunların elden çıkarılmasından doğan zararlar, gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından gider veya indirim olarak kabul edilmez.

Söz konusu varlıkların elde tutulması ve elden çıkarılmasından doğan kazanç ve iratlar ise genel esaslar çerçevesinde gelirin veya kurum kazancının tespitinde dikkate alınır.

Bildirilen veya beyan edilen varlıklar nedeniyle ödenen vergiler, hiçbir suretle gider yazılamaz ve başka bir vergiden mahsup edilemez.

3. VARLIKLARIN BİLDİRİM/BEYAN DEĞERİ

Gerek yurt dışında bulunan varlıkların banka veya aracı kurumlara bildirilmesinde gerekse yurt içinde bulunan varlıkların vergi dairelerine beyan edilmesinde, bildirildiği veya beyan edildiği tarih itibarıyla varlıklar, aşağıdaki değerleme ölçütleri ile değerlendirilir:

- a) Türk lirası cinsinden para, itibari (nominal) değeriyle.
- b) Altın, rayiç bedeliyle.
- c) Döviz, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuruyla.
- ç) Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarından;
 - Hisse senedi gibi pay senetleri, varsa borsa rayiciyle, borsa rayici yoksa rayiç bedeliyle, bu bedel tespit edilemiyorsa alış bedeliyle, alış bedeli de belli değilse itibari (nominal) değeriyle.
 - Tahvil, bono, eurobond gibi borçlanma araçları, varsa borsa rayiciyle, borsa rayici yoksa rayiç bedeliyle, bu bedel tespit edilemiyorsa alış bedeliyle, alış bedeli de belli değilse itibari (nominal) değeriyle.
 - Yatırım fonu katılma belgeleri, ilgili piyasasında belirlenmiş kapanış fiyatıyla.
 - Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri gibi türev araçlar, varsa borsa rayiciyle, borsa rayici yoksa rayiç bedeliyle, bu bedel tespit edilemiyorsa alış bedeliyle, alış bedeli de belli değilse itibari (nominal) değeriyle.
- d) Taşınmazlar, rayiç bedeliyle.

Değerlemeyi bildirim veya beyanda bulunan kişi yapar. Vergi dairesi veya başka bir kişi/kurum devreye girmez.

Bildirim ve beyanlarda varlıkların Türk lirası karşılığı bedelleri esas alınır. Döviz cinsinden varlıklarda, bunların bildirildiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru kullanılır.

Rayiç bedel, varlıkların bildirildiği/beyan edildiği tarih itibarıyla belirlenen alım-satım bedeli olup, bu bedelin gerçek durumu yansıtması gerekmektedir.

Borsa rayiciyle değerelecek varlıkların borsa rayicinin belirlenmesinde, söz konusu varlıkların bildirildiği tarihte işlem gördüğü yurt içi veya yurt dışındaki borsalarda oluşan değerler dikkate alınır.

Bildirimde bulunduktan sonra, yapılan hataların düzeltilmesi ya da bildirim konu edilen varlıkların azaltılması amacıyla 31/3/2023 tarihine kadar yapılacak düzeltmelerde varlıkların ilk bildirim tarihindeki değerleri esas alınır.

